

3 december 2021

Gouverneur Cathy Berx spreekt openingsrede 2021 uit:

Machtig vuur: over de kracht van vuur en de beheersing ervan in sterk verander(en)de tijden

Cathy Berx | Gouverneur Provincie Antwerpen
Openingsrede provincieraad | 3 december 2021

Vandaag om 14.30u, aan de vooravond van het feest van de Heilige Barbara en beschermster van de brandweer en andere hulpverleners, spreekt gouverneur Cathy Berx haar jaarlijkse 'state of the province' uit voor een – omwille van het Covid-19-virus – opnieuw hybride provincieraad. Dit jaar presenteert ze haar rede: *Machtig vuur: over de kracht van vuur en de beheersing ervan in sterk verander(en)de tijden*.

Machtig Vuur: over de kracht van vuur en de beheersing ervan in sterk veranderde/veranderende tijden gaat uiteraard over de gevaren, maar ook – zonder afbreuk te doen aan de genadeloosheid ervan- over de kracht van vuur als bron van vernieuwing en innovatie in ons denken en doen. Bij de gesproken rede hoort steeds ook een uitgebreide publicatie waarin het thema verder verkend en uitgediept wordt. Na de inleiding van gouverneur Cathy Berx volgen er boeiende bijdragen van verschillende coauteurs die dieper ingaan op de vele aspecten van het thema vuur:

- **Professor Dr. Anne Bergmans**, verbonden aan het Instituut voor Milieu en Duurzame Ontwikkeling (IMDO) en van de master Veiligheidswetenschappen aan de Universiteit Antwerpen schrijft over de risico- en onzekerheidssamenleving en de ambiguïteit ervan. Ze schetst een conceptueel denkkader dat theoretische diepgang geeft aan deze rede. Aan de hand van enkele, in het bijzonder vuurgerelateerde, voorbeelden maakt ze de theorie concreet.

- De **vijf zonecommandanten** van de respectievelijke hulpverleningszones van onze provincie, **Bert Bruggemans, Koen Bollen, Katrien De Maeyer, Luc Faes en Philippe Maudens** leverden een bijdrage over vuur in een sterk veranderende stad en regio met meer hoogbouw, meer hernieuwbare energie, nieuwe vormen van mobiliteit, ... Ook **Ralf Bruyninckx**, CEO FPC Risk, schreef eraan mee. Zeer veel aandacht gaat naar het belang van preventie in huis. Bijzonder is de aandacht voor de correlatie tussen de sociaaleconomische kwetsbaarheid van mensen en hun risico om door brand ernstig gewond te geraken, te overlijden of hebben en houden door brand te verliezen. Vuur discrimineert.
- **Maya Gijsselaar** van de Federale Diensten van de Gouverneur (FDG) gaat dieper in op vuur in de natuur. Ook verduidelijkt zij hoe bos- en natuurbranden kunnen worden voorkomen. De klimaatverstoring en de stikstofproblematiek, waardoor extra brandbare gewassen weliger tieren, vergroten in onze regio het risico op grote natuur- en bosbranden. Arrondissementscommissaris **Bram Abrams** verzorgde het inleidend gedeelte van dit hoofdstuk.
- **Niels Vanlaer**, Business Continuity Manager van Havenbedrijf Antwerpen schreef een uitgebreid stuk over brand in de haven en in de industrie. Voor een regio met de tweede grootste petrochemische cluster ter wereld en veel gespreide industrie in onder meer regio Kempen kan het belang van diepgaande kennis over brand- en vuurgerelateerde risico's in Seveso- en andere bedrijven onmogelijk worden overschat.
- **Professor Dr. Hugo Marynissen** en researcher **Steven van den Oord** formuleren antwoorden op vragen als: hoe kan de brandweer in deze wijzigende context uitstekende dienstverlening blijven waarborgen én vooral ook bijdragen tot een gedragswijziging bij de hele gemeenschap? Voorts benadrukken ze ook het belang van netwerken, samenwerking en eventuele schaalvergroting door slimme regiovorming.
- Het voorlaatste hoofdstuk handelt over de **samenwerking tussen de vele actoren** en de aandachtspunten van – heel in het bijzonder – de zonecommandanten.

Afsluiten doet gouverneur Cathy Berx zoals steeds met **zo concreet mogelijke actiepunten**. Evenzeer vormen ze min of meer 9 concrete opdrachten waarop zij met alle partners en stakeholders zal werken.

1. **We ondersteunen en versterken samen met lokale besturen sensibiliseringscampagnes om de veiligheids- en risicocultuur te versterken en te verscherpen.** Zo maken we buurtbewoners bewust van de mogelijke impact van hun woningen en gedrag op aanpalende gevoelige infrastructuur, zoals scholen, kribbes of historische gebouwen, evenals in voorkomend geval op aanpalende natuurgebieden.
2. **Vergunningsaanvragen voor nieuwe gebouwen en eventuele ontwikkelingsinitiatieven, in het bijzonder in de buurt van gevoelige infrastructuur en/of natuurgebieden, worden onderworpen aan een verscherpt brandweeradvies.** Daarbij wordt niet enkel gekeken naar de woning *an sich*, maar ook en waar nodig naar de bredere omgeving.
3. **Tegen ten laatste 2025 zijn alle appartementsgebouwen en sociale woningen waar de brandveiligheid (nog) niet het gewenste niveau bereikt in kaart gebracht.**

4. **Ten laatste vanaf 2025 voeren de hulpverleningszones in de zonet vermelde gebouwen de noodzakelijke veiligheidsaudits uit.** Deze audits worden uitgevoerd in overleg en/of samenwerking met de diensten die de verantwoordelijkheid zijn voor deze gebouwen. De hulpverleningszones maken concrete afspraken en kijken toe op de opmaak en uitvoering van een stappenplan om de brandveiligheid in deze gebouwen te verhogen.
5. **Waar echt nodig beperken/verbieden gemeentelijke politiereglementen het gebruik van vuur in tuinen nabij kwetsbare natuur tijdens de vuurgevaarlijke periodes.** Voor onze kwetsbare natuur is het vuurverbod inmiddels geregeld, voor de omliggende tuinen nog niet. Het doel is duidelijk: vermijden dat een brand die start in een tuin overslaat naar een aanpalend natuurgebied.
6. **De hulpdiensten voorzien we van uniforme kaarten.** Goede en voor iedereen dezelfde cartografie is immers de noodzakelijke basis om natuurbranden zo snel en veilig mogelijk onder controle te krijgen.
7. **De vijf hulpverleningszones in provincie Antwerpen borgen de bestaande goede samenwerking op een structurele wijze.** We dragen bij tot die goede samenwerking door jaarlijks interzonale oefeningen te organiseren. Zo blijven de verschillende brandweezones - zowel operationeel als organisatorisch- op elkaar ingespeeld en zijn ze één ploeg op het moment van een grootschalig incident.
8. **We blijven aansturen op een eengemaakte operationele bevelstructuur die geactiveerd wordt bij grootschalige noodsituaties.** De beleidsopshaling: van gemeentelijke, provinciale tot federale fase maakt deel uit van de vertrouwde ruggengraad van het crisisbeheer in ons land. Alsnog ontbreekt het aan een eengemaakte operationele bevelstructuur voor de optimale operationele coördinatie van de capaciteit aan mensen en middelen in het geval van een grootschalige federale noodsituatie. Wat geldt voor grootschalige overstromingen geldt allicht onverminderd voor een grootschalig en langdurig inferno in uitgestrekte of uiterst kwetsbare gebieden zoals natuur- en havengebieden.
9. **De geïntegreerde samenwerking tussen de hulpverleningszones en bedrijfsbrandweereenheden, wordt structureel verankerd.**

U kan de integrale tekst van de openingsrede en de toespraak na afloop nalezen op de webstek: <https://www.gouverneurantwerpen.be>.

Perscontact:

Sara Claes

Senior kabinetsadviseur – communicatieverantwoordelijke gouverneur Cathy Berx

T: 03 240 50 52 M : 0476 50 55 91

E: Sara.Claes@provincieantwerpen.be

Gouverneur Cathy Berx vertegenwoordigt de provinciale, gewestelijke (Vlaamse) of federale (Belgische) overheid in de provincie Antwerpen. In die hoedanigheid vormt de gouverneur de schakel tussen de vier bestuurlijke niveaus: de federale overheid, de Vlaamse overheid, de provincie en de steden & gemeenten. Zij woont de provincieraden bij en zit de deputatie - het politieke hart van de provincie- voor. Als commissaris van de Vlaamse regering houdt zij bestuurlijk toezicht op de gemeenten en OCMW's en kan zij beslissingen vernietigen die strijdig zijn met de wetten, decreten en besluiten van de federale of Vlaamse regering. Als commissaris van de federale regering heeft de gouverneur vooral taken op het gebied van ordehandhaving, veiligheid en crisisbeheer.

Provincie
Antwerpen

Vlaamse
overheid

